

Prenumeruokite naujienas ir renginius

VGTU Naujienų portalas | Naujienos | Esame kovojantys už tikrą kultūrą ir mūsų gretos auga!

Esame kovojantys už tikrą kultūrą ir mūsų gretos auga!

2017-10-23

Tekstą parengė Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGTU) Kūrybinių industrijų fakulteto (KIF) Pramogų industrijų katedros vedėjas doc. dr. Remigijus Venckus

Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGTU) Kūrybinių industrijų fakulteto Pramogų industrijų katedros vedėjas doc. dr. Remigijus Venckus kalbasi apie kultūrą Šiauliuose su šiauliečiams puikiai pažįstamu katedros lektoriumi Remigijumi Ruokiu.

Studijuodamas Šiauliuose ir žengdamas pirmuosius žingsnius audiovizualinės kūrybos link, susipažinau su šiauliečiams gerai pažįstamu Remigijumi Ruokiu, renginių, televizijos filmų ir reklamų režisieriumi, scenarijų autoriumi, dainų kūrėju, kompozitoriumi ir prodiuseriu. Šiuo metu savo žinias jauniems kūrėjams R. Ruokis perduoda dėstydamas Vilniaus Gedimino technikos universiteto Kūrybinių industrijų fakultete. Jis yra atpažįstamas ne tik Šiauliuose, bet ir plačiai Lietuvoje dėl puikiai organizuojamo festivalio „Šiaulių naktys“.

– Remigijau, jau kurį laiką gyvenate Vilniuje, tačiau jus galima taip pat sutikti ir Šiaulių mieste. Šiauliuose dažnai organizuojate įvairius renginius: koncertus, festivalius, etc. Kodėl širdis linksta prie Šiaulių? O kuo gi šis miestas ypatingas Lietuvai?

– Aš esu kilęs iš Klaipėdos, mokiausi Kaune, o paskyrimas po studijų mane „siuntė“ kartu su šeima į Šiaulius. Todėl aš ir atsiradau Šiaurės Lietuvoje. Nuo jūros švenčių diegtas „jūrinis“ auklėjimas verčia mane lig šiol laikytis taisyklės – kuriame mieste gyvenu, tą miestą ir turiu puoselėti bei turtinti.

Kultūrą Šiauliuose aš palaikau ir dėl to, kad mane žeidžia „sostininkiškas“ visų galų uzurpavimas. Aš nesutinku su nelogiška ir primesta kultūros centralizacija, kuri kultūriškai ir „kultūringai“ žudo mažesnius miestelius.

Su kolegomis Šiauliuose (ir ne tik šiame mieste) generuojame idėjas ir bandome jas įgyvendinti. Prie įgyvendinimų verslas prisideda nedaug. Dažniausiai verslo indėlis yra mugės, kurios pakankamai toli nuo tikrosios kultūros. Tačiau yra ir kiti, didieji verslininkai, kurie mato aiškesnę situaciją ir bando kovoti su miesto „žudymu“, padeda mums kurti kultūrą. Visi jie yra išvardyti mūsų interneto svetainėje www.naktys.lt.

Jie, kaip ir mes, supranta, kad miesto nykimas prasideda nuo „kultūros pelėsių“ auginimo. Todėl mūsų bendras tikslas yra bent per šventes parodyti kultūros galią. Parodyti, kad yra daug visokių alternatyvių kultūros formų, nuo diskotekų iki pavienių performansų.

Kultūros galią demonstruoja virtinė gerų iniciatyvų: Giedrės Brazlauskaitės idėja – graffiti ant štabo sienos; išleistas laikraštis „Pietinia momenc“; Danguolės ir Virgio „Talkučkė“; Rimanto Kmitos romanai, priverčiantis net garbingus dėdes prisiminti, kokį vaidmenį kultūroje atliko treningai; Linos Žutautės parama organizuojant mūsų nuolatinės labdaros akcijas; Arūno Petraičio ir kultūrizmo senjorų „Kačialkė“; senųjų diskotekų atkūrimas, etc.

Visos šios iniciatyvos rodo, kad mes nebijome ir netingim fantazuoti. Viską įgyvendiname puikiu komandiniu darbu, nekreipdami jokio dėmesio į mus kvailinančius komentarus. Mes nekreipiame dėmesio į paviršutinišką kritiką, nes vadovaujamės auksine taisykle: kas kalba, tas dažniausiai nieko nesugeba padaryti.

– Šiauliuose inicijavote džiaz festivalį? Pasidalykite mintimis, kas inspiravo šio festivalio organizavimą? Kaip jį priėmė miestiečiai ir koks jis yra šiandien?

– 1995 m. spalį grupė bendraminčių iš „Gin’Gas“ klano įkūrė muzikos klubą, kuris iš karto griebėsi veiklos ir organizavo tarptautinį alternatyvios muzikos festivalį „RUMŠK“. Vėliau festivalį papildė eksperimentinis „Faršas“. Visa ši veikla galbūt labai sėkmingai prisikels kitų metų vasaros pradžioje. Renginiuose dalyvavo daugelis jaunų piliečių, dabartinių surimtėjusių trisdešimtmečių. Šio festivalio pagrindu po penkerių metų startavo solidus „Šiauliai

Jazz“ festivalis.

Alternatyvių festivalių pradžia Šiauliuose buvo labai kukli. Pirmieji koncertai vyko Šiaulių filharmonijoje, Kultūros centre, naktiniuose klubuose, kavinėse. Atsiradus daugiau norinčių remti festivalį, prisidėjus kultūros fondams, didesnėms įmonėms, net pavieniams asmenims festivalis persikėlė į miesto gatvėse įrengtas lauko scenas. Beje, anksčiau ir pačiam verslui atrodė prasminga remti įvairias meno iniciatyvas, taip pat ir džiazo muzikos renginius. Deja, ilgainiui verslas vis labiau nusigręždavo nuo mūsų renginių. Daugiau ir daugiau dirbdavome vien tik iš idėjos.

Kaip ir dabar, taip ir anksčiau festivalio koncertai vykdavo nemokamai. Nors gal tik vieną kartą buvo parduodami kažkokie bilietai už pakankamai simbolinę kainą. Tąkart koncertai vyko Šiaulių filharmonijos salėje.

Manau, kad surengti mokamą džiazo festivalį Šiauliuose nėra įmanoma. Tai lemia pakankamai susiskaldžiusi visuomenė. Priešingai nei Kėdainiuose, Kaune, Vilniuje, Klaipėdoje, nėra įskiepyto labai ryškaus patriotinio jausmo savajam miestui.

Kita vertus, rengdami „Šiauliai Jazz“ visada akcentuojame originalią, meninę renginio pusę, bet ne komercinę. Mums svarbu puoselėti publikos skonį, prusinti vietos gyventojus.

Džiazas vienija savotišką socialinę bendruomenę. Tikinčių džiazu nėra labai daug. Kur kas daugiau yra tik norinčių juo tikėti. Tikriausiai todėl daugėja bandančių įvertinti džiazų muzikantų profesionalumą, girdėti originalią muziką net popso koncertuose, kur džiazas veikia kaip savotiškas akompanimentas.

Džiazas reikalauja išsilavinimo, tam tikrų intelekto pastangų. Jis niekada nebuvo masių muzika. Nebent tarpukaryje, kai šalia Klaipėdos, Giruliuose, per šokius grodavo bigbendas arba kai džiazą galima buvo išgirsti Kauno „Metropolio“ restorane.

Visuomenė mėgsta primityvoką populiariosios muzikos standartą, todėl ne tik džiazas, bet ir popdžiazas arba softdžiazas dar yra svetimas daugumoje visuomenės sluoksnių.

Šiaulių džiazų festivalis turi savo išskirtinę publiką, kuri ir pati formuoja renginių veidą. Seniau labiau eksperimentuodavome. Turėjome „satelitinį“ festivalį „Šiauliai Jazz Marathone“, kai viena arba dvi džiazų grupės pasirodydavo kiekvieną mėnesį. Kviesdavome gerokai keistesnius atlikėjus. Pavyzdžiui, koncertavo net danų grupė „The Revolvers“. Jų kuriamoje muzikoje gausu free džiazų elementų. Vis dėlto įsitikinome, kad negali Šiauliuose būti free džiazų pasirodymų.

Dar koncertuose daugiau dėmesio skiriame klasikiniam arba standartiniam džiazui, persipynusiam su šiek tiek folkloro, roko ir elektroninės muzikos elementais.

Paskutiniu metu Šiaulių džiazų festivalis labiau tampa pradedančiųjų kūrėjų platforma. Aš pats ieškau naujų grupių. Labai glaudžiai bendradarbiauju su latviais. Vis dėlto iš tolimesniojo užsienio pakankamai sunku pasikviesti žinomą grupę. Honorarai prasideda nuo 3–4 tūkstančių eurų. Vienas toks honoraras sudaro beveik visą festivalio biudžetą,

o Šiaulių džiazio rėmėjus galima suskaičiuoti vos ant vienos rankos pirštų.

– O kaip Šiaulių džiazio festivalis atrodo Lietuvos kontekste?

– Deja, mes silpniau atrodome net už Kėdainius. Jie turi stiprią bendruomenę. Savivaldybė leido net vieną gatvę pavadinti Džiazio gatve. Kėdainių muzikos mokykloje atidaryta Džiazio katedra. O kas vyksta pas mus, Šiauliuose?...

Visi mažesni Lietuvos miestai rengia savo džiazio festivalius, nepaisydami to, kad džiazio muzikantai vis dar Lietuvoje nėra laikomi kompozitoriais! Esu girdėjęs istoriją, kad anksčiau Šiauliuose studentams būdavo draudžiama improvizuoti. Gaila, bet visame pasaulyje improvizacija yra vertybė. Be jos negimsta joks naujas menas.

Džiazio statusas vis tik yra visos Lietuvos bendra problema. Lietuvos džiazio federacija yra tik visuomeniniais pagrindais susikūrusi organizacija. Kiekvienas jos narys yra savotiškas savanoris. Tuo tarpu Estijos džiazio federacija turi valstybės išlaikomus 4–5 etatus. Jie gerokai toliau pažengę nei mes. Nors jie turi mažiau „gražių“ kelių sujungiančių skirtingus miestus ir mažiau klaidingai akmenimis grįstų aikščių, tačiau jie (estai) gali pasigirti „nenustekenta“ savo šalies kultūra.

Kadangi vis dėlto noriu, kad Šiauliuose atsirastų daugiau šviesių žmonių, kurie galvotų apie džiazio kultūrą, todėl šiais metais į festivalį atvažiavo Lietuvos džiazio federacijos prezidentas Julijus Grickevičius ir skaitė paskaitą džiazio istorijos tema.

– Šiauliai turi unikalų renginį – „Šiaulių naktys“. Manau, kad šis renginys populiarina miesto kultūrą visoje Lietuvoje. Kuo jis yra išskirtinis? Kuo jis skiriasi nuo kitų renginių, vykstančių Lietuvoje ir populiarinančių kitų miestų kultūras?

– Šio festivalio metu neorganizuojama prekybinė mugė arba ji nėra pastebima. Visos miesto erdvės, atsižvelgiant į galimybes, yra pritaikomos meno kūrybai. Generuojamos pačios netikėčiausios idėjos ir jos operatyviai įgyvendinamos.

Šiauliuose mes jau mokame daryti nakties šventę. Jei ne viskas pavyksta, tai dažniausiai kalti būname mes patys. Kalti, nes nepriverčiame kitų netingėti, svajoti, kurti, mylėti taip, kaip mes mylime. Mums sekasi, nes pažįstame kultūros žudiką vardu gobšumas ir su juo susidorojame. Mes tokie, kokie esame – kovojantys už tikrą kultūrą ir mūsų gretos auga!

Prisiminkime, kaip startavo „Šiaulių naktys“? Kas buvo pagrindiniai šio renginio idėjiniai lyderiai? Gintautas Gascevičius (iki 2015), Diana Kuprytė, Darius Linkevičius, AŠAI, Saulė Žukauskaitė. Vėliau įsijungė Giedrė Brazlauskaitė, Aleksandras Bielyj, Vilius Puronas, Violeta Jasiūnienė ... Kiekvienais metais renginys plėtėsi ir augo lyg sveikas ir judrus vaikas.

Šiais metais buvo pasirinkta provokuojanti renginio tema – „Pietinis yra visur“. Neabejingųjų renginiui gretos išaugo

tiesiog mūsų akyse. Prisijungė Rimantas Kmita, Eglė Pabijanskaitė, Jūratė Plungė, Danguolė ir Virgis Janulevičiai, Povilas Miškinis, Jūratė Kasperavičienė. Manau, mums tikrai pasisekė!

Šių metų Šiaulių naktų renginyje iniciatyvos būta nemažai. Prie jo prisidėjo rašytojas R. Kmita. Atmenu, kad net nuo pirmųjų naktų mes įvedinėjome Šiaulių slengą į renginio ideologiją. Dabar tai jau visos respublikos mastu žinomas slengas, kaip ir pats renginys.

– Dėstote Vilniaus Gedimino technikos universitete. Kiekvieną dieną bendraujate su jaunais kūrybingais žmonėmis. Kokie jie – pradedantys kūrėjai?

– Šiuo metu mokslo ir edukacijos situacija dvilypė. Atrodo, lyg visos priemonės, skirtos kūrybai, yra priimtinos ir pasiekiamos, atrodo, kad jaunimas gali kurti viską kokybiškai ir originaliai, tačiau šiuo metu svarbiausias yra Ponas Euras.

Jis valdo bet kurį studentą labiau nei asmeninė motyvacija, siekis ko nors naujo ir naudingo išmokti. Studentai tarsi apsikrėtę ištisu ligų paketu – selfiais, postais ir panašiai... Susidaro įspūdis, kad tai, ką teikia technologijos ir virtualioji erdvė, tampa gerokai svarbesni nei originalaus kūrybiškumo siekimas.

Manau, kad universitetuose turime parodyti svarbiausią kūrybiškumo kelią. Kelio paieškos vyksta studentą kreipiant savuoju pavyzdžiu. Jaunimui vis dar reikia ikonų, kuriomis galėtų sekti, gal net joms tarnauti. Studentams reikia VIP'ų ir mes juos kviečiame į paskaitas, taip leisdami prisiliesti prie sėkmės. Viso to rezultatas yra laimė ir motyvacija, kurios jie negali rasti feisbuko ir youtube internetinėse platformose.

Kūrybiškumas prasideda nuo noro! Studentų, kurie savanoriškai įsitrauktų į kūrybiškumo procesus, nėra labai daug. Smalsūs studentai jau yra retenybė. Ateinantys naujieji studentai, kurie gauna kūrybinio adrenalino dozę, labai greitai pradeda svajoti ir kurti kartu su savo dėstytojais.

– Kokie jūsų ateities kūrybiniai planai? Ką dar pamatysime Šiauliuose, o gal būt ir kituose Lietuvos miestuose?

– Manau, bus daug naujų projektų jau šiemet, atgaivinsime alternatyvios muzikos festivalį „RUMSHK“, gal net ir „Hippyland“, organizuosime kūrybines dirbtuves, leisime albumus, ieškosime kūrybingų žmonių, kurie jau dabar nori įstoti į svajotojų-realizatorių gretas...

Kaip niekad esame atviri tiek verslui, tiek idėjų turintiems žmonėms, kurie nori savo miestus daryti gražesnius.

Aš tikrai neužsidarysiu Šiauliuose. Jau dabar su „Gin'Gas“ ruošiamės muzikinėms kovoms. Spalio 10 d. kausimės su Arvydu Vilčinsku ir reikės jūsų visų palaikymo. Taip pat pasirodys naujas muzikinis klipas „Magė“, planuojame „International Jazz Day“. Vienu žodžiu, darbuojasi ir tiek!

Tekstas publikuotas „Šiaulių naujienose“ ir snaujienos.lt

KONTAKTAI

Saulėtekio al. 11, LT-10223 Vilnius

Tel. (8 5) 274 5030

Faks. (8 5) 270 0112

El. paštas vgtu@vgtu.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre

Kodas 111950243, PVM mokėtojo kodas LT119502413